

Lawyers 4 Democracy

T.a.v. de leden van de Gemeenteraad
van de stad Brussel

PER E-MAIL

Cc.

Mevrouw de Minister van Binnelandse
Zaken
Annelies VERLINDEN

Kabinet.verlinden@ibz.fgov.be

Algemene Inspectie Politie

aig@police.belgium.eu

Politiezone Brussel-Elsene

Zpz.polbru.celcom@police.belgium.eu

De Heer Paul MAGNETTE
Voorzitter van de Parti Socialiste

Paul.magnette@ps.be

5 mei 2021

Geachte Mevrouw raadslid,
Geachte Heer raadslid,

Wij schrijven u in onze hoedanigheid van leden van het collectief *Lawyers4democracy*, dat opkomt voor de eerbiediging van de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden in het kader van het beheer van de covid-19-crisis.

Lawyers 4 Democracy

Alle ondertekenaars van deze brief hebben zich op zaterdag 1 mei naar het Terkamerenbos en omgeving begeven om de daar aangekondigde gebeurtenissen als waarnemers bij te wonen.

De evenementen waarvan wij eerstelijnsgetuige geweest zijn, tart alles wat wij ons in een democratisch land en meer bepaald in België hadden kunnen voorstellen.

In uw hoedanigheid van gemeenteraadslid willen wij in het bijzonder uw aandacht vestigen op de volgende feiten:

(1) **Het feit dat de betrokken zone volgens burgemeester Philippe Close tot na 17 uur open werd gelaten om wandelaars toegang te geven tot het bos, terwijl de ordediensten, in volledige interventiekleiding en versterkt door bereden politie en waterkanonnen, zich opmaakten voor een (eerste) interventie.** Indien het de bedoeling van de burgemeester was om elke vorm van samenkomst in de betrokken zone te verbieden, zou het perfect mogelijk zijn geweest om het gebied af te bakenen en de toegang ertoe af te sluiten (zowel door de aanwezigheid van rellenversperringen als door de aanwezigheid van de politie). Het ging er natuurlijk niet om het hele bos af te sluiten, maar alleen de zone waar de ordehandhavers zich opmaakten met het oog op een eerste interventie. Veel mensen, aangetrokken door een aangename en gemoedelijke sfeer, in alle opzichten vergelijkbaar met de sfeer die op hetzelfde ogenblik op het Brouckèreplein te vinden was, bevonden zich letterlijk in een val.

(2) De bewering dat "reischoppers" de eerste charge veroorzaakten. In twee uur ter plaatse hebben wij er geen gezien aan de kant van het bos waar wij ons bevonden (aan de noordkant ten opzichte van de Chalet Robinson), ook al hebben wij ons, vrijwillig of onder dwang, vele malen in deze omtrek verplaatst. De aanvallen van de politie waren talrijk en brutaal (traangas zonder onderscheid en van dichtbij, slagen met knuppels en schilden zonder enige reden of noodzaak, waterkanonnen die mensen op de vlucht jagen, beledigingen en talrijke bedreigingen door de politie geuit, beten van honden die door politieagenten werden vastgehouden). **Deze aanvallen waren grotendeels gericht tegen onschuldige en vreedzame burgers. Zij waren, naar onze mening, zuiver aanstootgevend en volstrekt gratis, althans gedurende de twee uur dat wij ze konden waarnemen (en ondergaan).**

(3) **Het feit dat in plaats van een evenredige verdediging waarbij het gebruik van geweld absoluut noodzakelijk was, de politieaanklacht duidelijk een punitief doel had** (het straffen van de mensen die daar waren om de enkele reden van hun aanwezigheid ter plekke). De bewegingen en acties van de politie waren er immers herhaaldelijk op gericht te verhinderen dat mensen de betrokken zone zouden kunnen verlaten en hadden tot gevolg dat zij werden teruggestuurd in de traangaswolken. Het argument dat sommige van de afgewezen personen te horen kregen dat zij "daar niet hoorden te zijn" versterkte dit gevoel dat het om een afstraffing moest gaan. In het algemeen werd geen oproep of bevel tot evacuatie gegeven, althans niet hoorbaar voor de aanwezigen (wederom op basis van onze ervaring aan de noordzijde ten opzichte van de Chalet Robinson), en de aanvallen waren er niet op gericht de mensen uit het bos te evacueren gelet op de richting indewelke de aanwezigen gedreven werden.

Lawyers 4 Democracy

(4) Het feit dat de aanwezige politie (oproerpolitie, DAS, volgens onze informatie) **totaal niet op de hoogte leek te zijn van de collectieve psychologie van de betogingen en in feite niet in staat was de situatie in het bos te beheersen (vreedzame bijeenkomst, geïnfiltreerd door enkele kleine groepen relschoppers)**. Hun talrijke aanvallen werden over het algemeen ervaren als provocaties tegen vreedzame burgers die hun democratische rechten wilden doen gelden. De politie is er derhalve in geslaagd een publieke tegen zich te keren dat haar bij de aanvang nochtans in grote meerderheid gunstig gezind was. Veel politieagenten schreeuwden ook beledigingen naar de aanwezige burgers, wat sommige burgers kan hebben opgehitst.

Dit zijn de waarnemingen die de ondertekenaars van deze brief ter plaatse hebben kunnen doen.

Ons collectief ontvangt, zoals andere verenigingen, vele getuigenissen die soms door video-opnamen worden ondersteund. Verscheidene van deze getuigenissen zijn het erover eens dat meerdere personen vóór het begin van de eerste interventie de politie hebben benaderd om te wijzen op de aanwezigheid van een handvol "relschoppers" en om de politie te verzoeken hen te isoleren en te verwijderen teneinde de veiligheid van alle aanwezigen te waarborgen. Deze informatie lijkt niet te zijn opgevolgd.

Wij willen duidelijk stellen dat het loutere feit dat de demonstratie niet was toegestaan, op geen enkele wijze het gebruik van geweld en het offensieve en totaal onevenredige karakter van de aanvallen waarvan wij zaterdagmiddag getuige zijn geweest kan rechtvaardigen en dat het gebruik van geweld uiterst subsidiair moet blijven, als laatste redmiddel beperkt tot gevallen van absolute noodzaak. De verklaringen van burgemeester Close waren bedoeld om burgers af te raden zich naar de betrokken zone te begeven, zonder dat dit echter uitdrukkelijk werd verboden. Het ging dus om een aanbeveling, waarvan de werkelijke draagwijdte werd tegengesproken door de verklaring van de burgemeester dat de betrokken zone niet wilde afsluiten om de Brusselaars van het Terkamerenbos te laten genieten. De aankondiging dat er stewards in de betrokken zone aanwezig zouden zijn heeft alleen deze verwarring alleen nog maar groter kunnen maken.

Er weze aan herinnerd dat in de huidige context de regeringsmaatregelen om de verspreiding van covid-19 tegen te gaan tot gevolg hebben dat alle demonstraties verboden zijn, ook die welke erop gericht zijn deze zelfde regeringsmaatregelen aan te vechten. Wij herinneren u eraan dat de basis voor dit verbod onwettig is verklaard door de Rechtbank van Eerste Aanleg van Brussel (kortgedingrechter), waarvan de beslissing volledig uitvoerbaar is sedert 31 maart 2021. Dit beleid berooft de burgers dus van een fundamenteel recht.

Bovendien wordt de context gekenmerkt door een totaal inconsequente aanpak, niet alleen op het grondgebied van België (vele burgemeesters gaven er de voorkeur aan toezicht te houden op openluchtmanifestaties, waarvan we vandaag weten dat het gezondheidsrisico zeer beperkt is, in plaats van hun toevlucht te nemen tot een overdreven repressief beleid), maar ook op het grondgebied van de stad Brussel, wat getuigt van een beleid van "twee maten, twee gewichten", dat juridisch als "discriminerend" kan worden bestempeld: Burgemeester

Lawyers 4 Democracy

Close kneep liever een oogje dicht voor een feest dat op hetzelfde ogenblik plaatsvond op het Brouckèreplein, zonder enig bijzonder respect voor de sanitaire maatregelen, en in Elsene kon de tussenkomst van de oproerpolitie worden vermeden dankzij het persoonlijke en directe optreden van burgemeester Christos Doulkeridis, die zich daartegen verzette.

Wij hopen dat u, in uw hoedanigheid van gemeenteraadslid van de stad Brussel, onze vragen over het hierboven beschreven machtsmisbruik en het rampzalige beheer van de gebeurtenissen van 1 mei in het Terkamerenbos door de autoriteiten van de stad Brussel niet onbeantwoord zult laten en dat u uw politieke verantwoordelijkheden ten volle zult opnemen om de situatie recht te zetten, los van de behandeling door justitie van de eventuele strafrechtelijke klachten die zijn ontvangen over het optreden van de ordediensten en van hun opdrachtgever(s)

In dit verband zouden wij het op prijs stellen indien u ons in kennis zou stellen van de maatregelen die u zult nemen om dergelijk misbruik in de toekomst te voorkomen.

Met hoogachting,

Véronique BRUSSELMANS, Advocate

Sébastien KAISERGRUBER, Advocaat

Nathalie LATRAN, Advocate

Blanche MAGARINOS-REY, Advocate

Erik VAN DEN HAUTE, Professor